

KLAIPĖDOS APYGARDOS TEISMAS METINĖ DARBO APŽVALGA 2011 METAI

Vadovaudamasis Teismų tarybos 2004 m. sausio 16 d. nutarimu Nr. 175 „Dėl visuomenės informavimo apie teismų veiklą“, Klaipėdos apygardos teismas teikia 2011 metų Klaipėdos apygardos teismo darbo apžvalgą, kurioje aptariami teisme išnagrinėtų baudžiamųjų, administracinių teisės pažeidimų ir civilinių bylų rezultatai, teismų (teisėjų) administracinės veiklos kontrolės aspektai, Klaipėdos apygardos teismo struktūriniai ir personaliniai pokyčiai.

TURINYS

I. IŠNAGRINĖTŲ BAUDŽIAMŪJŲ BYLŲ APŽVALGA.....	2
1.1. IŠNAGRINĖTŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS BAUDŽIAMŪJŲ BYLŲ ANALIZĖ ...	2
1.2. APELIACINE TVARKA IŠNAGRINĖTŲ BAUDŽIAMŪJŲ BYLŲ ANALIZĖ	3
1.3. INFORMACIJA APIE BAUDŽIAMĄSIAS BYLAS, KURIŲ NAGRINĖJIMAS APYLINKIŲ TEISMUOSE UŽSITEŠĖ ILGIAU KAIP VIENERIUS METUS	8
II. IŠNAGRINĖTŲ ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ BYLŲ APŽVALGA	9
III. IŠNAGRINĖTŲ CIVILINIŲ BYLŲ APŽVALGA	10
3.1. PIRMOSIOS INSTANCIJOS CIVILINIŲ BYLŲ ANALIZĖ	10
3.2. CIVILINIŲ BYLŲ, IŠNAGRINĖTŲ APELIACINE TVARKA, ANALIZĖ	12
3.3. INFORMACIJA APIE CIVILINES BYLAS, KURIŲ NAGRINĖJIMAS APYLINKIŲ TEISMUOSE UŽSITEŠĖ ILGIAU KAIP VIENERIUS METUS	17
IV. TEISMŲ (TEISĖJŲ) ADMINISTRACINĖS VEIKLOS KONTROLĖS APŽVALGA ...	19
4.1. SKUNDŲ DĖL TEISMŲ (TEISĖJŲ) ADMINISTRACINĖS VEIKLOS APŽVALGA	19
4.2. PLANINIAI KOMPLEKSNIAI TEISMŲ (TEISĖJŲ) VEIKLOS PATIKRINIMAI .	21
4.3. TIKSLINIAI NEEILINIAI TEISMŲ (TEISĖJŲ) VEIKLOS PATIKRINIMAI.....	21
4.3.1. Neeiliniai apylinkės teismų teisėjų veiklos patikrinimai.....	21
4.3.2. Neeilinis Klaipėdos apygardos teismo teisėjos veiklos patikrinimas.....	22
4.3.3. Prižiūrimų apylinkių teismų veiklos aptarimai.....	22
4.3.4. Klaipėdos apygardos teismo kompleksinis veiklos patikrinimas.....	22
V. KLAIPĖDOS APYGARDOS TEISMO FINANSAVIMO IR PERSONALO KAITOS APŽVALGA.....	24

I. IŠNAGRINĖTŲ BAUDŽIAMŪJŲ BYLŲ APŽVALGA

1.1. IŠNAGRINĖTŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS BAUDŽIAMŪJŲ BYLŲ ANALIZĖ

Per 2011 metus Klaipėdos apygardos teisme gautos 149 baudžiamosios bylos. Iš viso išnagrinėta 137 baudžiamosios bylos. Iš jų dėl 115 bylų priimti nuosprendžiai, 1 nutartis, 11 baudžiamųjų įsakymų, 2 bylos išnagrinėtos priimant nutartį taikyti priverčiamąją medicinos priemonę, 4 bylos persiūstos pagal teisingumą, 2 bylos perduotos prokurorui, 2 bylos sujungtos. Nebaigtų bylų likutis 2012 m. sausio 1 d. – 125. Taip pat Klaipėdos apygardos teisme 2011 metais išnagrinėta 50 teikimų ir prašymų nuosprendžių ir nutarčių vykdymo procese. Vidutinė bylos nagrinėjimo trukmė mėnesiais – 7,58.

Išnagrinėtų baudžiamųjų bylų nagrinėjimo trukmė

Iš viso išnagrinėta	Nagrinėjimas truko iki 6 mėn.	Nagrinėjimas truko iki 12 mėn.	Nagrinėjimas truko 12 mėn. ir ilgiau
137	74	36	27

Išnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičiaus palyginimas

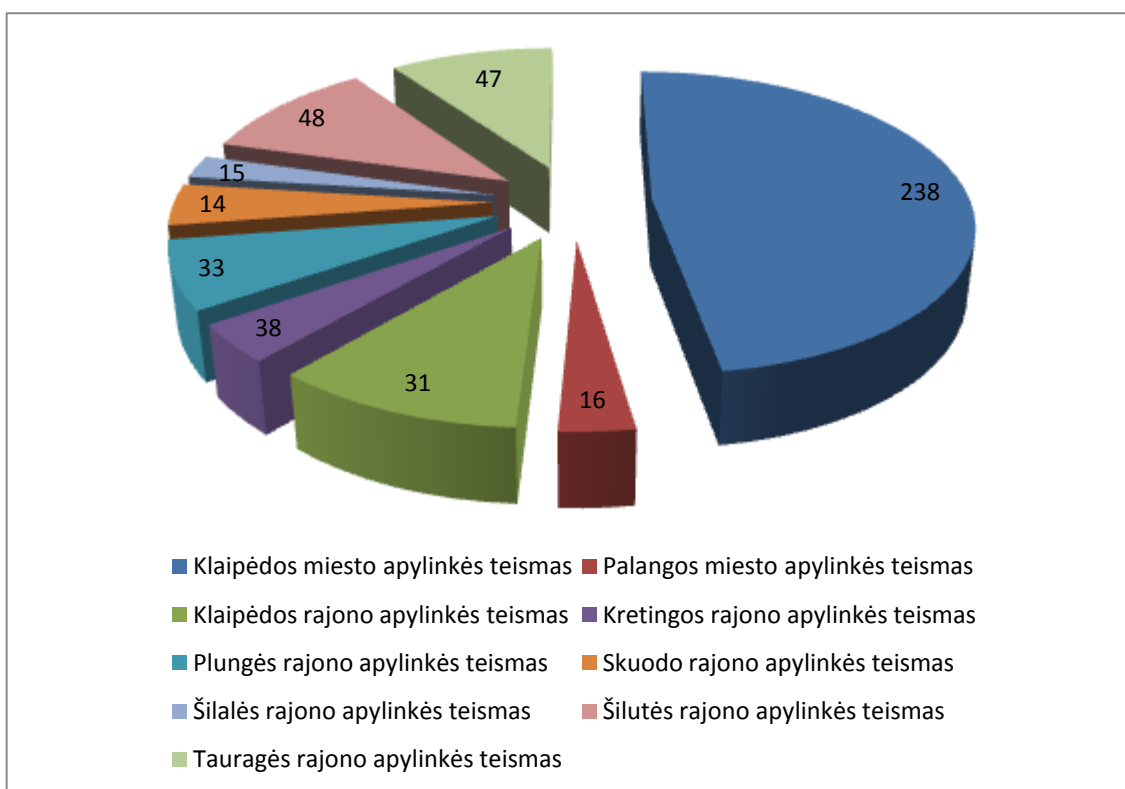
2009 m. išnagrinėta baudžiamųjų bylų	2010 m. išnagrinėta baudžiamųjų bylų	2011 m. išnagrinėta baudžiamųjų bylų
133	100	137

Klaipėdos apygardos teisme 2011 metų pradžioje kaip pirmojoje instancijoje buvo nagrinėjama 113 nebaigtų baudžiamųjų bylų. Iš jų 25 baudžiamųjų bylų nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus. Nagrinėjimas jose užtruko dėl objektyvių priežasčių: dėl pasislėpusių kaltinamųjų paieškos, dėl proceso dalyvių neatvykimo į teismo posėdžius, dėl ekspertizių atlikimo ir pan. 2011 metų pabaigoje užsitęsusių ilgiau kaip vienerius metus bylų skaičius padidėjo nuo 25 iki 41. 12 baudžiamųjų bylų yra paskelbtos kaltinamųjų paieškos, 6 baudžiamosiose bylose kaltinamiesiems yra taikomos priverčiamosios medicininės priemonės. Likusiose baudžiamosiose bylose nagrinėjimas užsitęsė dėl proceso dalyvių neatvykimo į teismo posėdžius ar advokatų užimtumo, paskirtų ekspertizių ir kitų svarbių priežasčių. Neatvykusiems asmenims taikomos visos įmanomos procesinės prievartos priemonės, numatytos BPK 142 ir 163 str., o atidėjus bylos nagrinėjimą ar padarius joje pertrauką, kito posėdžio laikas nustatomas toks, kad būtų užtikrintas visų reikalingų asmenų atvykimas.

1.2. APELIACINE TVARKA IŠNAGRINĖTŲ BAUDŽIAMŪJŲ BYLŲ ANALIZĖ

Klaipėdos apygardos teisme 2011 metų pradžioje apeliacine tvarka buvo nagrinėjama 116 nebaigtų baudžiamųjų bylų. Per 2011 metus Klaipėdos apygardos teisme gauta 1121 baudžiamoji byla. Per 2011 metus teismo posėdžiuose buvo išnagrinėtos 1099 baudžiamosios bylos. Iš jų 480 bylų priimti sprendimai dėl nuosprendžių, 8 – dėl nutarčių, 580 – dėl žemesniųjų instancijų teismų nutarčių, 14 baudžiamųjų bylų apeliaciniai skundai palikti nenagrinėti, 17 bylų priimtos nutartys dėl bylų perdavimo pagal teisingumą, o likusiose 129 baudžiamosiose bylose skundų nagrinėjimai buvo perkelti į 2012 metus.

Klaipėdos apygardos teisme apeliacine tvarka išnagrinėtos bylos dėl apylinkių teismų nuosprendžių gautos iš:

Išnagrinėjus minėtus 480 baudžiamųjų bylų teismo posėdžiuose buvo priimta 119 nuosprendžių ir 361 nutartis.

Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų kolegijos, pagal proceso dalyvių pateiktus apeliacinius skundus išnagrinėjusios 480 baudžiamųjų bylų apeliacine tvarka, **329 baudžiamosiose bylose apeliacinius skundus atmetė**, palikdamos galioti apylinkių teismų priimtus nuosprendžius, **128 baudžiamosiose bylose apylinkių teismų nuosprendžius pakeitė** ir **23 baudžiamosiose bylose nuosprendžius panaikino**.

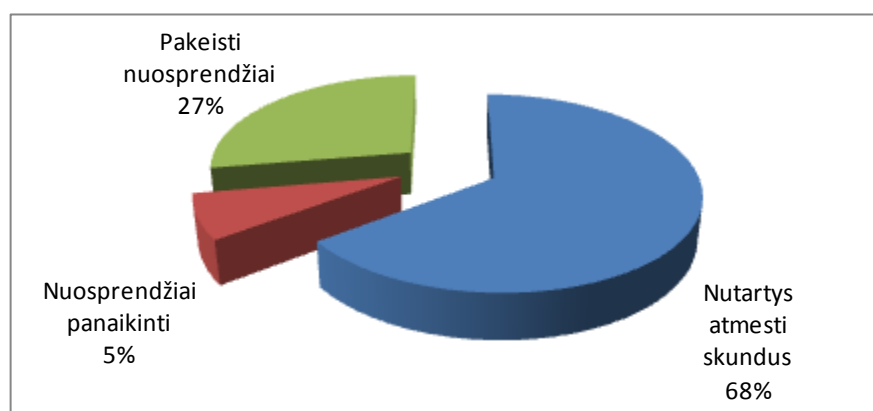
Apeliacine tvarka apskųstų nuosprendžių (nutarčių) skaičiaus palyginimas

Eil. Nr.	Teismas	Apskūsta sprendimų 2009 m.	Apskūsta sprendimų 2010 m.	Apskūsta sprendimų 2011 m.
1.	Klaipėdos m.	266	248	238
2.	Palangos m.	15	12	16
3.	Klaipėdos rajono	47	53	31
4.	Kretingos rajono	20	20	38

5.	Plungės rajono	35	36	33
6.	Skuodo rajono	10	22	14
7.	Šilalės rajono	18	12	15
8.	Šilutės rajono	37	54	48
9.	Tauragės rajono	48	49	47
	Iš viso apygardos teismuose	496	506	480

2011 m. priimti sprendimai (nuosprendžiai, nutartys) dėl nuosprendžių

Apylinkės teismas	Apskūsta nuosprendžių	Nutartys atmesti skundus (procentinė išraiška)	Nuosprendžiai panaikinti (procentinė išraiška)	Pakeisti nuosprendžiai (procentinė išraiška)
Klaipėdos miesto	238	169 (71,01 %)	12 (5,04 %)	57 (23,95 %)
Palangos miesto	16	5 (31,25 %)	0 (0,00 %)	11 (68,75 %)
Klaipėdos rajono	31	18 (58,07 %)	2 (6,45 %)	11 (35,48 %)
Kretingos rajono	38	22 (57,90 %)	3 (7,89 %)	13 (34,21 %)
Plungės rajono	33	28 (84,85 %)	1 (3,03 %)	4 (12,12 %)
Skuodo rajono	14	10 (71,42 %)	2 (14,29 %)	2 (14,29 %)
Šilalės rajono	15	12 (80 %)	1 (6,67 %)	2 (13,33 %)
Šilutės rajono	48	32 (66,67 %)	1 (2,08 %)	15 (31,25 %)
Tauragės rajono	47	33 (70,21 %)	1 (2,13 %)	13 (27,66 %)
Iš viso	480	329 (68,54 %)	23 (4,79 %)	128 (26,67 %)

Klaipėdos apygardos teismas, išnagrinėjęs apeliacinius skundus dėl nuosprendžių, priėmė 119 nuosprendžių, iš kurių: 103 nuosprendžiais pakeitė apylinkių teismų nuosprendžius netinkamai pritaikius baudžiamąjį įstatymą arba neteisingai paskyrus bausmę (LR BPK 328 str. 1, 2 p.); 13 nuosprendžių panaikino apylinkių teismų nuosprendžius ir priėmė naujus nuosprendžius LR BPK

329 str. numatytais pagrindais, t. y. apeliacinės instancijos teismui padarius išvadą, jog neįrodyta, kad kaltinamasis dalyvavo padarant nusikalstamą veiką, arba nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių; apeliacinės instancijos teismui padarius išvadą, jog reikia priimti apkaltinamąjį nuosprendį, kai pirmosios instancijos teismas buvo priėmęs išteisinamąjį nuosprendį; apeliacinės instancijos teismui padarius išvadą, jog reikia priimti apkaltinamąjį arba išteisinamąjį nuosprendį, kai pirmosios instancijos teismas nuosprendžiu nutraukė baudžiamąją bylą; pirmosios instancijos teismas padarė esminį BPK pažeidimą, kurį apeliacinės instancijos teismas gali ištaisyti apeliacinės instancijos teismo posėdyje. 3 baudžiamosiose bylose priimti nuosprendžiai apylinkių teismų nuosprendžius panaikinti ir bylas nutraukti LR BPK 327 str. 2 p. numatytais pagrindais.

Per 2011 metus apylinkių teismų nuosprendžiai buvo panaikinti ir priimti nauji nuosprendžiai 13 baudžiamųjų bylų. Iš viso buvo priimta 5 išteisinamieji, 8 apkaltinamieji nuosprendžiai.

Klaipėdos apygardos teismo priimti nuosprendžiai dėl apylinkių teismų priimtų nuosprendžių

Apylinkės teismas	Nuosprendžių skaičius (bendras)	Nuosprendžiai pakeisti (BPK 328 str. 1-2 p.)	Nuosprendžiai panaikinti ir bylos nutrauktos	Nuosprendžiai panaikinti ir priimti nauji
Klaipėdos miesto apylinkės teismas	49	42	1	6
Palangos miesto apylinkės teismas	8	8	-	-
Klaipėdos rajono apylinkės teismas	12	10	1	1
Kretingos rajono apylinkės teismas	13	11	1	1
Plungės rajono apylinkės teismas	4	3	-	1
Skuodo rajono apylinkės teismas	2	1	-	1
Šilalės rajono apylinkės teismas	3	2	-	1
Šilutės rajono apylinkės teismas	14	13	-	1
Tauragės rajono apylinkės teismas	14	13	-	1
Iš viso	119	103	3	13

Taip pat 2011 metais Klaipėdos apygardos teisme buvo priimtose 7 nutartys, kuriomis apylinkių teismų nuosprendžiai panaikinti. Iš jų 2 nutartimis nuosprendžiai panaikinti ir bylos perduotos iš naujo nagrinėti apylinkės teisme, 3 nutartimis apylinkių teismų nuosprendžiai panaikinti ir bylos nutrauktos Lietuvos Respublikos BPK 327 str. 1 p. numatytais pagrindais (nustačius, kad yra BPK 3 str. 2–9 p. numatytos aplinkybės, dėl kurių baudžiamasis procesas negalimas), 2 bylose nuosprendis panaikintas ir byla perduota prokurorui.

Klaipėdos apygardos teismo priimti nuosprendžiai, kuriais panaikinti apylinkių teismų nuosprendžiai

Apylinkės teismas	Bendras nuosprendžių skaičius (BPK 329 str.)	Priimtas išteisinamasis nuosprendis (BPK 329 str. 1, 3 p.)	Priimtas apkaltinamasis nuosprendis (BPK 329 str. 2, 3 p.)
Klaipėdos miesto	6	2	4
Palangos miesto	-	-	-
Klaipėdos rajono	1	-	1

Kretingos rajono	1	-	1
Plungės rajono	1	1	-
Skuodo rajono	1	-	1
Šilalės rajono	1	1	-
Šilutės rajono	1	-	1
Tauragės rajono	1	1	-
Iš viso	13	5	8

Klaipėdos apygardos teisme 2011 metais buvo priimtos 8 nutartys išnagrinėjus apeliacinius skundus dėl apylinkių teismų nutarčių nutraukti baudžiamąją bylą. 4 bylose apeliaciniai skundai atmesti, 4 baudžiamosiose bylose priimta nutartis panaikinti nutartį.

Taip pat Klaipėdos apygardos teisme 2011 metais priimta 585 nutarčių išnagrinėjus skundus dėl žemesniųjų instancijų teismų nutarčių.

Dalis, t. y. 146, apskųstų žemesniųjų teismų nutarčių buvo nutartys paskirti ar nepaskirti suėmimą, pratęsti ar nepratęsti suėmimo termino. Iš jų 138 bylose priimtos nutartys skundą atmesti ir palikti galioti apylinkės teismo nutartis (iš jų dvi nutartys dėl Kauno miesto apylinkės teismo nutarčių), 8 bylų priimtos nutartys panaikinti teismo nutartis ir priimti dėl skundo naują sprendimą. Pažymėtina, kad 2 bylos buvo grąžintos nenagrinėtos.

Skundai dėl nutarčių, kuriomis paskirtas ar nepaskirtas suėmimas, pratęstas ar nepratęstas suėmimo terminas

Apylinkės teismas	Išnagrinėta skundų	Nutartis dėl suėmimo panaikinta	Nutartis dėl suėmimo palikta galioti
Klaipėdos miesto	87	4	83
Palangos miesto	3	-	3
Klaipėdos rajono	8	1	7
Kretingos rajono	9	-	9
Plungės rajono	9	1	8
Skuodo rajono	7	1	6
Šilalės rajono	2	-	2
Šilutės rajono	15	-	15
Tauragės rajono	4	1	3
Iš viso	144	8	136

Skundų dėl nutarčių, kuriomis paskirtas ar nepaskirtas suėmimas, pratęstas ar nepratęstas suėmimo terminas, skaičiaus palyginimas

Eil. Nr.	Teismas	Apskūsta sprendimų 2009 m.	Apskūsta sprendimų 2010 m.	Apskūsta sprendimų 2011 m.
1.	Klaipėdos m.	76	96	87
2.	Palangos m.	1	-	3
3.	Klaipėdos rajono	11	6	8
4.	Kretingos rajono	3	4	9
5.	Plungės rajono	4	5	9
6.	Skuodo rajono	1	2	7
7.	Šilalės rajono	3	7	2
8.	Šilutės rajono	9	13	15
9.	Tauragės rajono	13	13	4
	Iš viso apygardos teismuose	121	146	144

Kita dalis, t. y. 434, Klaipėdos apygardos teisme 2010 metų gautų skundų yra dėl apylinkių teismų nutarčių remiantis LR BPK 364 str. („Su nuosprendžio vykdymu susijusių nutarčių apskundimas ir skundų nagrinėjimas“), 152 str. („Nutarimas skirti laikiną nuosavybės apribojimą“), 439–442 str. („Žemesniųjų teismų nutarčių apskundimas aukštesniesiems teismams ir skundų nagrinėjimas“), dėl nutarčių, susijusių su Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo užkardymo įstatymo taikymu. Pažymėtina, jog 7 skundai palikti nenagrinėti. Tris bylas Lietuvos apeliacinis teismas perdavė nagrinėti iš Kauno. Skundų, paduotų minėtų straipsnių nustatyta tvarka, statistiniai duomenys pateikiami šioje lentelėje:

Apylinkės teismas	Išnagrinėta skundų	Nutartis pakeista	Nutartis panaikinta	Nutartis nepakeista
Klaipėdos miesto	275	10	82	183
Palangos miesto	24	1	5	18
Klaipėdos rajono	27	-	7	20
Kretingos rajono	25	1	7	17
Plungės rajono	16	1	4	11
Skuodo rajono	3	-	-	3
Šilalės rajono	13	-	2	11
Šilutės rajono	25	1	7	17
Tauragės rajono	23	1	6	16
Iš viso	431	15	120	296

Skundų dėl žemesniųjų instancijų teismų nutarčių skaičiaus palyginimas

Eil. Nr.	Teismas	Apskūsta sprendimų 2009 m.	Apskūsta sprendimų 2010 m.	Apskūsta sprendimų 2011 m.
1.	Klaipėdos m.	152	230	275
2.	Palangos m.	12	17	24
3.	Klaipėdos rajono	19	21	27
4.	Kretingos rajono	8	10	25
5.	Plungės rajono	2	16	16
6.	Skuodo rajono	11	1	3
7.	Šilalės rajono	12	6	13
8.	Šilutės rajono	28	26	25
9.	Tauragės rajono	41	35	23
	Iš viso apygardos teismuose	285	362	431

Pažymėtina, kad Klaipėdos apygardos teismas 3 baudžiamąsias bylas 2011 metais grąžino apylinkių teismams nenagrinėtas. Pagrindinė priežastis, dėl kurios bylos grąžintos nenagrinėtos, yra apeliacinių skundų neatitikimas įstatymo nustatytų reikalavimų.

1.3. INFORMACIJA APIE BAUDŽIAMĄSIAS BYLAS, KURIŲ NAGRINĖJIMAS APYLINKIŲ TEISMUOSE UŽSITĖSĖ ILGIAU KAIP VIENERIUS METUS (2011 M.)

Apylinkės teismas	Baigta bylų	Užsitęsios bylos	Užsitęsusių bylų išraiška procentais
Klaipėdos miesto	983	52	5,28 %
Palangos miesto	102	7	6,83%
Klaipėdos rajono	202	7	3,46%
Kretingos rajono	198	–	–
Plungės rajono	224	20	8,92%
Skuodo rajono	115	1	0,86%
Šilalės rajono	119	2	1,68%
Šilutės rajono	234	13	5,55%
Tauragės rajono	284	8	2,81%

Išanalizavus Klaipėdos apygardos teismo veiklos teritorijoje esančių apylinkių teismų pateiktus bylų, nagrinėjamų ilgiau negu vienerius metus, sąrašus nustatyta, kad nagrinėjimas jose užtruko dėl objektyvių priežasčių: dėl pasislėpusių kaltinamųjų paieškos, dėl proceso dalyvių neatvykimo į teismo posėdžius, dėl gynėjų užimtumo dalyvaujant kitose bylose, dėl ekspertizų atlikimo ir panašių, nuo teismo nepriklausančių, priežasčių.

Sprendžiant klausimą dėl bylos perdavimo nagrinėti ir bylos nagrinėjimo teisiama jame posėdyje, paprastai laikomasi Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 240 straipsnyje numatytų bylos perdavimo ir nagrinėjimo teisiama jame posėdyje pradžios terminų. Neretai teisėjai naudojami baudžiamojo proceso įstatyme numatyta galimybė minėtus terminus pratęsti.

Nagrinėjant baudžiamąsias bylas, bylos nagrinėjimas atidedamas ar bylos nagrinėjime skelbiama pertrauka paprastai esant objektyvioms priežastims – neatvykus kaltinamiesiems, gynėjams, nukentėjusiesiems, esant reikalingumui kviešti papildomus liudytojus, dėl proceso dalyvių ligos, teisėjų ligos ar kitų priežasčių (pvz., esant kaltinamojo prašymui pasirinkti gynėją, esant būtinumui išreikalauti papildomus duomenis ir pan.). Neatvykusiems asmenims taikomos procesinės prievartos priemonės, numatytos Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 142 ir 163 straipsniuose, atidėjus bylos nagrinėjimą ar paskelbus joje pertrauką, kito posėdžio laikas nustatomas toks, kad būtų užtikrintas tinkamas bylos nagrinėjimas.

Bylose, kuriose yra paskelbtos kaltinamųjų paieškos, periodiškai užklaunamos paiešką vykdančios institucijos apie kaltinamųjų paieškos vykdymo rezultatus.

II. IŠNAGRINĖTŲ ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ BYLŲ APŽVALGA

Per 2011 metus Klaipėdos apygardos teisme gauta 470 administracinių teisės pažeidimų bylų. Iš jų dėl nutarčių pagal atskiruosius skundus – 7, su prašymais perduoti nagrinėti kitam apylinkės teismui – 5, dėl termino apeliaciniam skundui paduoti – 2, dėl nutarimų/nutarčių pagal apeliacinius skundus – 456. Iš viso per 2011 metus išnagrinėtos 387 bylos.

Klaipėdos apygardos teismo priimti sprendimai pagal apeliacinius skundus dėl apylinkių teismų administracinių teisės pažeidimų bylose priimtų nutarimų/nutarčių

Apylinkės teismas	Išnagrinėta skundų dėl nutarimų/ nutarčių	Nutarimas/ nutartis pakeista	Nutarimas/ nutartis panaikinta	Nutarimas/ nutartis nepakeista
Klaipėdos miesto	143	24	27	92
Palangos miesto	16	5	7	4
Klaipėdos rajono	36	12	6	18
Kretingos rajono	16	2	5	9
Plungės rajono	22	2	5	15
Skuodo rajono	9	-	-	9
Šilalės rajono	36	9	4	23
Šilutės rajono	38	7	4	27
Tauragės rajono	54	3	12	39
Iš viso	370	64	70	296

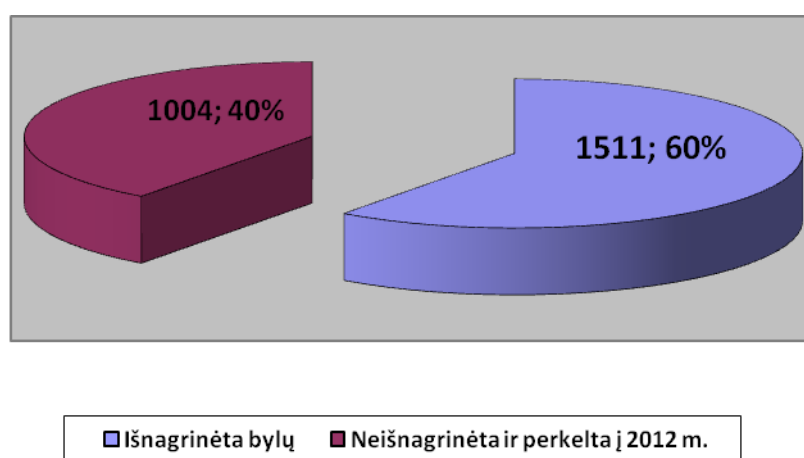
III. IŠNAGRINĖTŲ CIVILINIŲ BYLŲ APŽVALGA

Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriuje 2011 metais dirbo trylika teisėjų, kurie nagrinėjo pirmosios instancijos civilines bylas ir apeliacines civilines bylas.

3.1. PIRMOSIOS INSTANCIJOS CIVILINIŲ BYLŲ ANALIZĖ

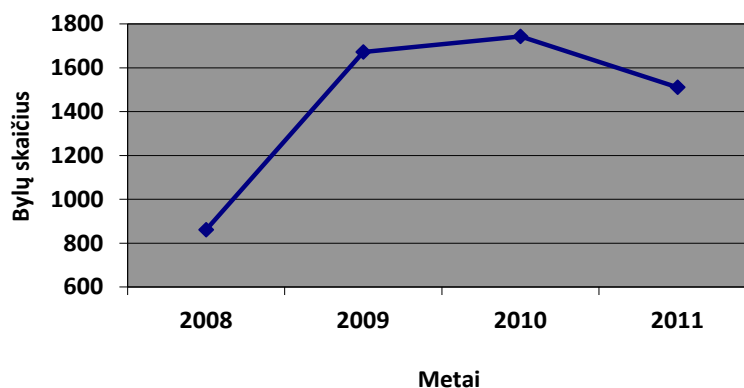
Klaipėdos apygardos teisme 2011 metais buvo nagrinėjamos 2515 pirmosios instancijos civilinės bylos (į šį skaičių įtrauktas 2011 metais gautų bylų skaičius (1315 bylų) ir iš 2010 metų perkeltų bylų likutis (1200 bylų). Buvo išnagrinėta 1511 pirmosios instancijos civilinių bylų, likusios 1004 civilinės bylos iš 2011 metų buvo perkeltos į 2012 metus.

Išnagrinėtų ir perkeltų į 2012 m. (neišnagrinėtų) bylų santykis

Palyginimui 2010 metais Klaipėdos apygardos teisme buvo išnagrinėtos 1743 pirmosios instancijos civilinės bylos iš 2943 visų nagrinėtų bylų, 2009 metais buvo išnagrinėtos 1672 civilinės bylos iš 2820 visų nagrinėtų bylų, 2008 metais buvo išnagrinėta 861 civilinė byla iš 1488 visų nagrinėtų bylų.

Klaipėdos apygardos teisme 2008–2011 m. išnagrinėtų pirmosios instancijos bylų skaičius

Pagal Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO duomenis Klaipėdos apygardos teisme pirmosios instancijos bylų nagrinėjimas vidutiniškai trunka iki 6 mėnesių (per tokį terminą išnagrinėta 888 civilinės bylos). Per terminą nuo šešių iki dvylikos mėnesių buvo išnagrinėta 250 civilinių bylų, dvylika ir daugiau mėnesių buvo nagrinėjamos 369 civilinės bylos (įskaitant bylas dėl bankroto bylos iškelimo).

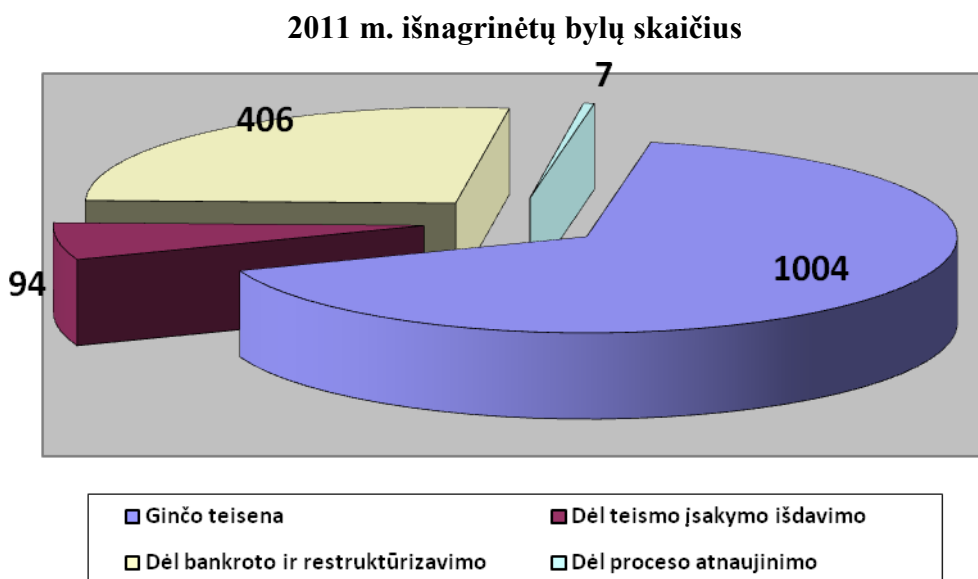
Vienas Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjas per metus vidutiniškai išnagrinėjo po 116 pirmosios instancijos civilinių bylų. Lyginant su 2010 metais, išnagrinėtų bylų skaičius nežymiai sumažėjo, nes 2010 metais vienas teisėjas per metus vidutiniškai išnagrinėjo po 134 pirmosios instancijos civilines bylas. Tai sąlygojo didesnis nei 2010 metais išnagrinėtų apeliacine tvarka civilinių bylų skaičius.

Pagal Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO duomenis per 2011 metus Lietuvos apeliaciniam teismui buvo apskūsti 177 Klaipėdos apygardos teismo teisėjų priimti pirmosios instancijos sprendimai. Iš jų panaikinti 9, o pakeisti tik 2 teismo sprendimai.

Išnagrinėtų pirmosios instancijos bylų skaičius

2011 metais Klaipėdos apygardos teisme, kaip pirmojoje instancijoje, išnagrinėta 1511 civilinių. Iš jų:

1. Ginčo teisena – 1004 bylos.
2. Dėl teismo įsakymo išdavimo – 94 bylos.
3. Dėl bankroto ir restruktūrizavimo – 406 bylos.
4. Dėl proceso atnaujinimo – 7 bylos.

3.2. CIVILINIŲ BYLŲ, IŠNAGRINĖTŲ APELIACINE TVARKA, ANALIZĖ

Klaipėdos apygardos teismas, kaip apeliacinės instancijos teismas, nagrinėja civilines bylas pagal byloje dalyvaujančių asmenų atskiruosius ir apeliacinius skundus dėl Klaipėdos apygardos teismo veiklos teritorijoje veikiančių apylinkių teismų priimtų nutarčių bei sprendimų.

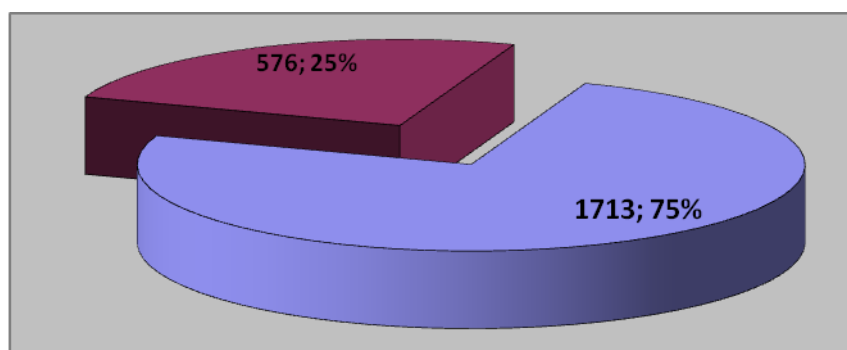
2011 metais Klaipėdos apygardos teisme apeliacine tvarka buvo nagrinėjamos 2289 civilinės bylos. Į šį skaičių įeina 57 bylos (Nr. 2KT), kurios pagal įstatymą priskirtos išimtinai tik teismo pirmininko arba Civilinių bylų skyriaus pirmininko kompetencijai, t. y. dėl bylų teisingumo (CPK 34 str. 3 ir 5 d.), procesinių dokumentų grąžinimo, kai jie paduodami teismui, kuris nekompetentingas juos nagrinėti (CPK 115 str. 6 d.), taip pat dėl skirtinguose apygardos teismo veiklos teritorijoje veikiančiuose teismuose nagrinėjamų bylų sujungimo (CPK 136 str. 4 d.).

2011 metais gautos 1592 civilinės bylos su apeliaciniais ir atskiraisiais skundais, nagrinėtinos apeliacine tvarka, 640 neišnagrinėtų civilinių bylų buvo perkelta iš 2010 metų. Išnagrinėta 1713 bylų (iš jų 675 pagal apeliacinius skundus, 981 pagal atskiruosius skundus ir 57 bylos, kurios pagal įstatymą priskirtos išimtinai tik teismo pirmininko arba Civilinių bylų skyriaus pirmininko kompetencijai), likusios neišnagrinėtos 576 bylos perkeltos į 2012 metus (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. 2011 m. išnagrinėtų ir neišnagrinėtų bylų skaičius

2011 m. apeliacine tvarka nagrinėjamos civilinės bylos			
2289			
Išnagrinėtos bylos 1713			Neišnagrinėtos bylos
<i>Pagal apeliacinius sk.</i>	<i>Pagal atskiruosius sk.</i>	<i>Priskirtos pirmininko kompetencijai (Nr. 2KT)</i>	
675	981	57	576

Išnagrinėtų ir perkeltų į 2012 m. (neišnagrinėtų) bylų santykis

■ Išnagrinėta bylą ■ Perkelta į 2012 m.

Palyginimui 2010 metais Klaipėdos apygardos teisme apeliacine tvarka buvo nagrinėjama 2217 bylų. Išnagrinėtos 1576 civilinės bylos, iš jų 11 bylų (Nr. 2KT), kurios pagal įstatymą priskirtos išimtinai tik teismo pirmininko arba Civilinių bylų skyriaus pirmininko kompetencijai.

2009 metais Klaipėdos apygardos teisme apeliacine tvarka buvo nagrinėjama 1971 civilinė byla. Per 2009 metus apeliacine tvarka išnagrinėta 1410 civilinių bylų.

2008 metais Klaipėdos apygardos teisme apeliacine tvarka buvo nagrinėjamos 1497 bylos, Per 2008 metus apeliacine tvarka išnagrinėtos 1066 bylos.

Taigi lyginant su 2008–2010 metais apeliacine tvarka nagrinėjamų bei išnagrinėtų civilinių bylų skaičius 2011 metais žymiai išaugo. Iš pateiktų duomenų matyti, jog 2011 metais Klaipėdos apygardos teisme apeliacine tvarka buvo gauta ir išnagrinėta daugiau bylų nei pirmosios instancijos bylų.

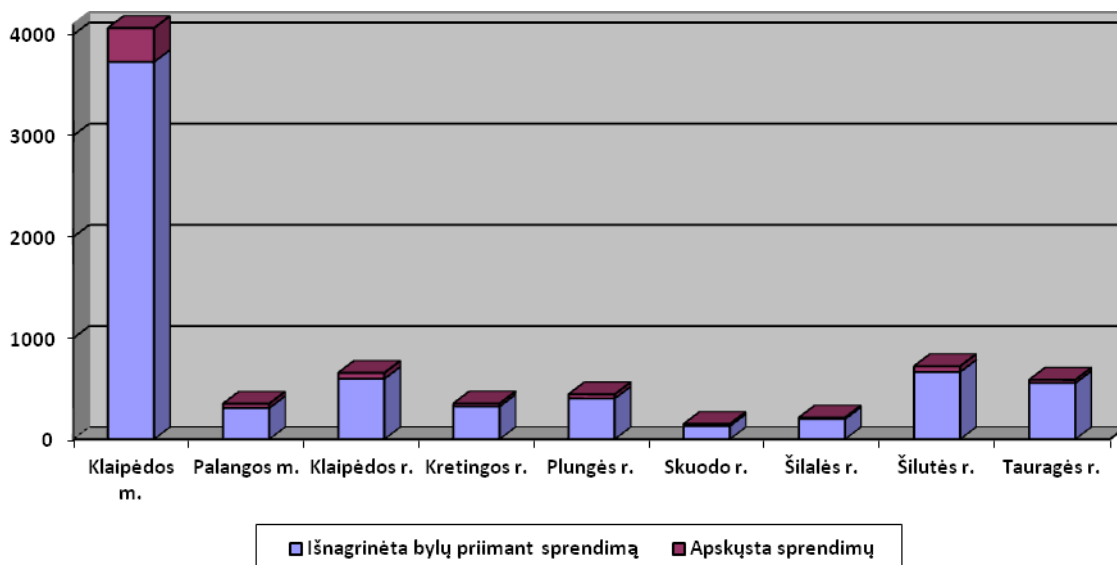
Klaipėdos apygardos teismo veiklos teritorijoje veikia devyni apylinkių teismai (Klaipėdos miesto, Palangos miesto, Klaipėdos rajono, Kretingos rajono, Plungės rajono, Skuodo rajono, Šilalės rajono, Šilutės rajono ir Tauragės rajono apylinkių teismai). Klaipėdos apygardos teismas atlieka procesinę šių apylinkių teismų priimtų procesinių sprendimų pagrįstumo ir teisėtumo kontrolę.

Pagal Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO duomenis apibendrintai pateikiama informacija apie Klaipėdos apygardos teismo veiklos teritorijoje veikiančių apylinkių teismų 2011 metais apeliacine tvarka apskūstus sprendimus ir jų santykį su visais priimtais teismo sprendimais.

Apylinkių teismuose 2011 metais visų išnagrinėtų bylų ir bylų, išnagrinėtų priimant sprendimą, sprendimą už akių bei dalinį sprendimą, santykis su apskūstais sprendimais (pagal LITEKO duomenis)

Eil. Nr.	Teismas	Iš viso išnagrinėta civilinių bylų	Iš viso priimta sprendimų (taip pat sprend. už akių ir dalinių sprend.)	Apskūsta sprendimų
1.	Klaipėdos m.	16610	3729	334
2.	Palangos m.	1285	309	42
3.	Klaipėdos r.	2396	598	58
4.	Kretingos r.	2013	324	29
5.	Plungės r.	1984	403	41
6.	Skuodo r.	519	131	20
7.	Šilalės r.	697	200	14
8.	Šilutės r.	2452	666	56
9.	Tauragės r.	2327	556	31

Apylinkių teismuose 2011 metais bylų, išnagrinėtų priimant sprendimą, sprendimą už akių bei dalinį sprendimą, ir apskūstų sprendimų santykis

Apskųstų sprendimų skaičiaus palyginimas 2009-2011 m. (pagal apylinkių teismus)

Eil. Nr.	Teismas	Apskųsta sprendimų 2009 m.	Apskųsta sprendimų 2010 m.	Apskųsta sprendimų 2011 m.
1.	Klaipėdos m.	256	358	334
2.	Palangos m.	43	48	42
3.	Klaipėdos r.	32	46	58
4.	Kretingos r.	39	32	29
5.	Plungės r.	31	36	41
6.	Skudo r.	22	18	20
7.	Šilalės r.	13	11	14
8.	Šilutės r.	43	49	56
9.	Tauragės r.	50	31	31
	Iš viso apygardos teisme	529	629	625

Apeliacine tvarka išnagrinėtų civilinių bylų rodikliai pagal apylinkių teismus 2011 metais

Eil. Nr.	Teismas	Išnagrinėta pagal apskųstus sprendimus	Panaikinta sprendimų	Pakeista sprendimų	Panaikintų ir pakeistų sprendimų santykis su visais apskųstais sprendimais
1.	Klaipėdos m.	399	65	67	33%
2.	Palangos m.	39	10	7	43%
3.	Klaipėdos r.	50	11	13	48%
4.	Kretingos r.	36	6	7	36%
5.	Plungės r.	31	4	6	32%
6.	Skudo r.	22	4	8	54%
7.	Šilalės r.	12	4	3	58%
8.	Šilutės r.	50	12	7	38%
9.	Tauragės r.	35	8	5	37%
	Iš viso apygardos teisme	674	124	123	

Apeliacinės instancijos teismas pirmosios instancijos teismo priimtus sprendimus ir nutartis naikina arba keičia, kada yra nustatomi pažeidimai, nurodyti Civilinio proceso kodekso 327, 329, 330 straipsniuose, tai yra pažeidus arba neteisingai pritaikius procesinės teisės normas arba/ir pažeidus materialinės teisės normas.

Šioje apžvalgoje norisi tik pažymėti, jog pasitaiko, kad pirmosios instancijos teismo sprendimai naikinami byloje nustatčius absoliučius teismo sprendimo negaliojimo pagrindus (LR CPK 329 str. 2 d. ir 3 d.). Tais atvejais, kada nustatomi CPK 329 str. 2 ir 3 dalyse numatyti pažeidimai, sprendimas naikinamas ir byla perduodama iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui, kadangi manoma, kad tinkamo proceso pirmosios instancijos teisme nebuvo.

Pagal Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO duomenis iš visų Klaipėdos apygardos teisme 2011 metais 124 panaikintų apylinkių teismų sprendimų 50 sprendimų buvo panaikinta dėl absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų:

Klaipėdos miesto apylinkės teismo **26** sprendimai;
 Palangos miesto apylinkės teismo **4** sprendimai;
 Klaipėdos rajono apylinkės teismo **5** sprendimai;
 Kretingos rajono apylinkės teismo **2** sprendimai;
 Plungės rajono apylinkės teismo **3** sprendimai;

Skuodo rajono apylinkės teismo **2** sprendimai;
 Šilalės rajono apylinkės teismo **1** sprendimas;
 Šilutės rajono apylinkės teismo **4** sprendimai;
 Tauragės rajono apylinkės teismo **3** sprendimai.

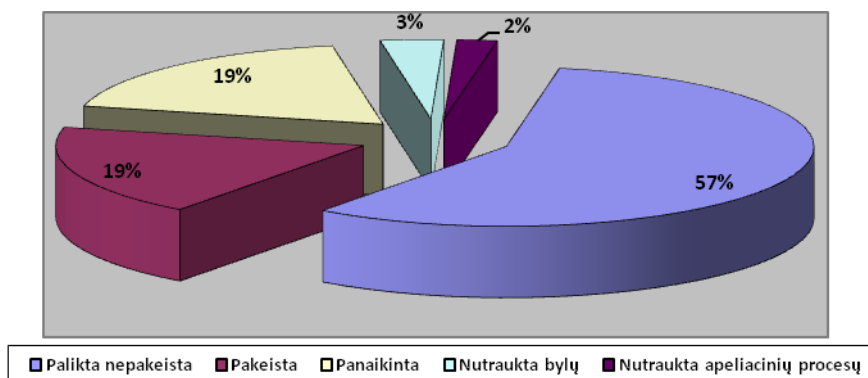
Dėl to, kad **pirmosios instancijos teismas nusprendė dėl neįtrauktų dalyvauti byloje asmenų teisių ir pareigų (LR CPK 329 str. 2 d. 2 p.)**, buvo panaikinti **keturi** apylinkių teismų sprendimai: **du** Klaipėdos miesto apylinkės teismo sprendimai, **vienas** Kretingos rajono apylinkės teismo sprendimas ir **vienas** Šilutės rajono apylinkės teismo sprendimas. Anksčiau nurodytas CPK 329 straipsnio 2 dalies 2 punkto pažeidimas sukelia ypatingų procesinių teisinių padarinių, nes sudaro pagrindą teigti, jog nebuvo tinkamo teismo proceso pirmosios instancijos teisme, o apeliacinės instancijos teismas negali įtraukti naujo asmens į teismo procesą. Vien dėl to pirmosios instancijos teismo sprendimas negali būti paliktas galioti. Be to, neįtrauktų į bylą asmenų nedalyvavimas nagrinėjamos byloje sukliudė teismams tinkamai, visapusiškai išaiškinti ir išsamiai ištirti reikšmingas bylos aplinkybes, nes nebuvo galimybės gauti šių asmenų paaiškinimų ir kitų įrodymų, susijusių su nagrinėjama byla.

Dėl to, kad nagrinėjant bylą **buvo pažeistos rūšinio teisingumo bendrosios kompetencijos ir administraciniam teismui taisyklės (LR CPK 329 str. 2 d. 6 p.)**, buvo panaikinti **du** apylinkių teismų sprendimai. **Vienas** Klaipėdos miesto apylinkės teismo sprendimas ir **vienas** Klaipėdos rajono apylinkės teismo sprendimas. Klaipėdos apygardos teismas abiem atvejais nustatė, kad bylos teisingos administraciniam teismui, todėl jos buvo perduotos nagrinėti pagal teisingumą Klaipėdos apygardos administraciniam teismui.

Dėl to, kad pirmosios instancijos **teismas neatskleidė bylos esmės ir pagal byloje pateiktus įrodymus bylos negalima išnagrinėti iš esmės apeliacinės instancijos teisme (CPK 327 str. 2 d. 2 p.)**, buvo panaikinti **keturiasdešimt trys** apylinkių teismų sprendimai. **Dvidešimt du** Klaipėdos miesto apylinkės teismo sprendimai, **trys** Šilutės rajono apylinkės teismo sprendimai, **trys** Tauragės rajono apylinkės teismo sprendimai, **keturi** Palangos miesto apylinkės teismo sprendimai, **keturi** Klaipėdos rajono apylinkės teismo sprendimai, **trys** Plungės rajono apylinkės teismo sprendimai, **du** Skuodo rajono apylinkės teismo sprendimai, **vienas** Kretingos rajono apylinkės teismo sprendimas ir **vienas** Šilalės rajono apylinkės teismo sprendimas. Anksčiau nurodytas CPK 329 straipsnio 2 dalies 2 punkto pažeidimas sudaro pagrindą teigti, jog nebuvo tinkamo teismo proceso pirmosios instancijos teisme, be to, bylos nagrinėjimas užtrunka, nes byla turi būti iš naujo nagrinėjama pirmosios instancijos teisme.

Dėl netinkamo procesinių teisės normų taikymo (CPK 329 str. 1 d.) buvo panaikintas **vienas** Klaipėdos miesto apylinkės teismo sprendimas.

2011 metais apeliacine tvarka išnagrinėtų civilinių bylų rezultatai (pagal apeliacinius skundus)

Pagal apeliacinius skundus

Baigta bylų pagal apeliacinius skundus – 675.

Sprendimų palikta nepakeistų – 381.

Pakeista I-osios instancijos teismo sprendimų – 123.

Panaikinta I-osios instancijos teismo sprendimų ir priimta naujų sprendimų – 66.

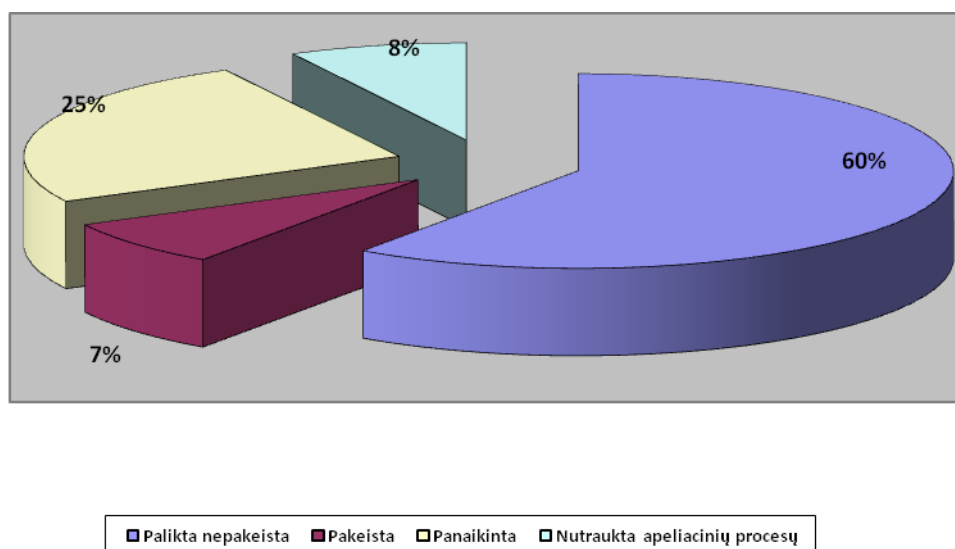
Panaikinta I-osios instancijos teismo sprendimų ir perduota bylų iš naujo nagrinėti I-osios instancijos teismui – 61.

Panaikinta I-osios instancijos teismo sprendimų ir nutraukta bylų – 10.

Panaikinta I-osios instancijos teismo sprendimų ir nutraukta bylų dėl taikos sutarties sudarymo – 12.

Nutraukta apeliacinių procesų – 14.

2011 metais apeliacine tvarka išnagrinėtų civilinių bylų rezultatai (pagal atskiruosius skundus)

Pagal atskiruosius skundus

Baigta bylų – 981.

Nutarčių palikta nepakeistų – 585.

Panaikinta I-osios instancijos teismo nutarčių ir klausimas išspręstas iš esmės – 123.

Panaikinta I-osios instancijos teismo nutarčių ir perduota nagrinėti iš naujo I-osios instancijos teismui – 122.

Pakeista I-osios instancijos teismo nutarčių – 75.

Apeliacinis procesas nutrauktas – 75.

Panaikinta nutarčių patvirtinus taikos sutartį – 1.

3.3. Informacija apie civilines bylas, kurių nagrinėjimas apylinkių teismuose užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus (2011 m.)

Eil. Nr.	Teismas	Baigta bylų	Užsitęsios bylos	Užsitęsusių bylų išraiška procentais
1.	Klaipėdos m.	16610	92	0,55%
2.	Palangos m.	1285	24	1,86%
3.	Klaipėdos r.	2396	54	2,25%
4.	Kretingos r.	2013	5	0,24%
5.	Plungės r.	1984	9	0,45%
6.	Skuodo r.	519	9	1,73%
7.	Šilalės r.	697	1	0,14%
8.	Šilutės r.	2452	16	0,65%
9.	Tauragės r.	2327	6	0,25%

Išanalizavus Klaipėdos apygardos teismo veiklos teritorijoje esančių apylinkių teismų pateiktus bylų, nagrinėjamų ilgiau negu vieneri metai, sąrašus nustatyta, jog civilinių bylų nagrinėjimas dažniausiai užsitęsė dėl to, jog teismas, vadovaudamasis Civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) nuostatomis, turėjo atidėti ar sustabdyti civilinės bylos nagrinėjimą.

Atlikus minėtų duomenų analizę, galima išskirti kelias objektyvias priežastis, lemiančias ganėtinai ilgus bylų nagrinėjimo terminus.

Atlikus analizę, matyti, kad ilgesnius bylos nagrinėjimo terminus lemia pačių bylos šalių veiksmai, nesuinteresuotumas greita bylos eiga, t. y. teismui laiku nepateikiami reikalaujami duomenys, neatvykstama į teismo posėdžius ir nepranešama apie neatvykimo į teismo posėdžio priežastis, dėl to posėdžiai ir yra dažniausiai atidedami.

Be to, daugeliu atvejų teismo posėdžiai atidedami tenkinant pačių bylos šalių prašymus, jiems pateikus patikslintus ieškinius, priešieškinius, į bylą įtraukus naujus proceso dalyvius. Tokiais atvejais atliekamos visos Civilinio proceso kodekse įtvirtintos procedūros, t. y. byloje dalyvaujantiems asmenims susipažinti pateikiami procesiniai dokumentai, nustatomas terminas atsiliepiamams pateikti. Taip pat posėdžiai atidedami dalyvaujantiems byloje asmenims prašant laiko susipažinti su naujai į bylą pateikta medžiaga, prašant išreikalauti rašytinius įrodymus. Tai yra viena iš priežasčių, nulėmusių ilgesnę proceso bylose trukmę. Proceso trukmė neabejotinai pailgėja bylos šalims apskundus byloje priimtus teismų procesinius sprendimus apeliacine, o vėliau ir kasacine tvarka.

Išanalizavus apylinkių teismų pateiktus duomenis, nustatyta, kad pasitaiko vis daugiau atvejų, kai dalyvaujantys byloje asmenys yra užsieniečiai ar užsienyje gyvenantys (registruoti) asmenys. Tokiais atvejais neišvengiamai pailgėja procesinių dokumentų įteikimo (gavimo) terminai, nes procesinių dokumentų įteikimas užsienio valstybėje esančiam asmeniui neretai užtrunka net keletą mėnesių. Visais atvejais tai priklauso ne nuo teismo, bet nuo dokumentus įteikiančių institucijų bendradarbiavimo bei operatyvumo. Pasitaiko atvejų, kai procesinių dokumentų iš karto įteikti nepavyksta. Taip pat tokiose bylose procesą ilgina ir tai, kad visi procesiniai dokumentai turi būti išversti į užsienio kalbą, suprantamą dalyvaujančiam byloje asmeniui.

Dar viena iš esminių priežasčių, nulėmusių ilgus bylų nagrinėjimo terminus, yra bylų sustabdymas. Atlikus analizę matyti, kad bylų nagrinėjimai dažniausiai stabdomi dėl ekspertizių skyrimo (CPK 164 straipsnio 2 punktą), kurios užtrunka net iki metų. Tačiau ekspertizių atlikimas daugeliu atvejų yra viena iš sąlygų teismui teisingai išnagrinėti bylą. Bylos buvo stabdomos ir tais atvejais, kai negalima bylos išnagrinėti iki tol, kol bus išspręsta kita, su nagrinėjama byla susijusi byla (CPK 163 straipsnio 3 punktą), taip pat iki byloje bus nustatytas teisių perėmėjas (CPK 163 straipsnio 1 punktą), nustačius šalims terminą susitaikyti (santuokos nutraukimo byloje). Iš Klaipėdos apygardos teismo veiklos teritorijoje veikiančių apylinkių teismų pateiktų duomenų

galima nustatyti, kad visais atvejais teismai aiškinasi ir tikrina bylų sustabdymą sąlygojusių aplinkybių išnykimo priežastis.

Apibendrinant svarbu pažymėti, jog bylos nagrinėjimo operatyvumas priklauso ne tik nuo teismo, bet ir nuo pačių byloje dalyvaujančių asmenų. Teismas, bendradarbiaudamas su byloje dalyvaujančiais asmenimis, turi siekti bylą išnagrinėti per kiek įmanoma trumpesnį laikotarpį. CPK 7 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta dalyvaujančių byloje asmenų pareiga sąžiningai naudotis ir nepiktnaudžiauti procesinėmis teisėmis, rūpintis greitu bylos išnagrinėjimu, laiku pateikti teismui argumentus ir įrodymus. Šios pareigos tinkamas įgyvendinimas bei byloje dalyvaujančių asmenų glaudus bendradarbiavimas su teismu ir tarpusavyje yra svarbi kiek įmanoma trumpesnio bylos nagrinėjimo sąlyga.

IV. TEISMŲ (TEISĖJŲ) ADMINISTRACINĖS VEIKLOS KONTROLĖS APŽVALGA

Klaipėdos apygardos teismo pirmininkas, vadovaudamasis Administravimo teismuose nuostatais (toliau – Administravimo nuostatai), patvirtintais Teisėjų tarybos 2011 m. kovo 25 d. nutarimu Nr. 13P-31-(7.1.2) (iki tol – 2010 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. 13P-58-(7.1.2) (2010 m. rugsėjo 24 d. nutarimo Nr. 13P-133-(7.1.2) redakcija), pats asmeniškai ir pavesdamas skyrių pirmininkams bei teisėjams organizavo ir kontroliavo Klaipėdos apygardos teismo bei teisėjų, taip pat Klaipėdos apygardos teismo veiklos teritorijoje esančių apylinkių teismų ir teisėjų administracinę veiklą.

4.1. SKUNDŲ DĖL TEISMŲ (TEISĖJŲ) ADMINISTRACINĖS VEIKLOS APŽVALGA

Klaipėdos apygardos teisme 2011 metais dėl Klaipėdos apygardos teismo (teisėjų) bei dėl šio teismo veiklos teritorijoje esančių apylinkių teismų (teisėjų) veiklos **gauti 105 skundai** (į šį skaičių įeina ir teismų savivaldos institucijų teismo pirmininkui persiųsti nagrinėti skundai). Dėl jų inicijuoti patikrinimai pareiškėjų skunduose išdėstytiems argumentams ištirti ir situacijai išaiškinti.

2011 metais Klaipėdos apygardos teisme pareiškėjų skundai gauti dėl šių teismų ir institucijų (palyginimui lentelėje pateikiami 2007–2010 m. statistiniai duomenys):

Teismas	2011 m. gauta skundų	2010 m. gauta skundų	2009 m. gauta skundų	2008 m. gauta skundų	2007 m. gauta skundų
Klaipėdos apygardos	44	16	22	19	26
Klaipėdos miesto apylinkės	36	54	25	39	19
Palangos miesto apylinkės	8	2	2	4	1
Klaipėdos rajono apylinkės	6	-	11	-	2
Kretingos rajono apylinkės	6	-	1	3	1
Plungės rajono apylinkės	1	2	1	-	1
Skuodo rajono apylinkės	-	-	-	2	-
Šilutės rajono apylinkės	-	1	3	4	2
Šilalės rajono apylinkės	1	-	-	2	2
Tauragės rajono apylinkės	3	1	3	3	2
Iš viso:	105*	76	68	76	56

* į gautų skundų skaičių **neįskaičiuoti** 8 pareiškėjų skundai, persiųsti nagrinėti pagal kompetenciją apylinkių teismų pirmininkams, 13 skundų, kurie pakartotinai siūti apygardos teismo pirmininkui, ir 32 pareiškėjų pareiškimai, pranešimai, dėl kurių administracinė arba administravimo procedūros nebuvo pradėtos (dėl prašymo panaikinti savivaldybės pareigūnų sprendimus, suteikti skubią teisinę pagalbą, bendro pobūdžio samprotavimai apie teismų veiklą, tiesioginiai kreipimais į apygardos teismo pirmininką su atskiraisiais arba apeliaciniais skundais, prašymai, perduoti spręsti pareiškėjų bylas nagrinėjantiems teisėjams, skundai dėl prokuroro nušalinimo, dėl paskirtų neprofesionalių advokatų, kurių nagrinėjimas nepriskiriamas apygardos teismo pirmininko kompetencijai).

Atlikus pareiškėjų skunduose išdėstytų aplinkybių tyrimus paaiškėjo, kad daugeliu atveju jie išreikšdavo nesutikimą su teismo priimtų procesinių sprendimų ar atskirų veiksmų teisėtumu ir pagrįstumu (gauti 37 tokie skundai), todėl patikrinimo aktuose buvo tiksliai pažymėta, kurie teismo ar teisėjo veiksmai gali būti tikrinami administracinės veiklos priežiūros tvarka ir kurių tikrinimas šia tvarka pažeistų konstitucinį teismo ar teisėjo nepriklausomumo principą. Dažni atvejai, kai pareiškėjams atsakant į jų pareiškimus, prašymus ar skundus buvo nurodoma, kad teismai teisinių konsultacijų neteikia, todėl pasiūlyta kreiptis į juristus ir advokatus, tačiau, atsižvelgus į pareiškėjų keliamas problemas, dažnai jiems buvo paaiškinamos procesinių teisės aktų taikymo taisyklės, siūloma procesine tvarka skųsti jiems nepalankius teismų sprendimus arba su prašymu kreiptis tiesiogiai į bylą nagrinėjantį teisėją. Be to, ne viename skunde nurodytoms situacijoms ištirti apygardos teismo pirmininkas naudojo administracinės kontrolės priemonę – teismo posėdžio garso įrašo perklausą.

Pareiškėjų skunduose buvo nurodomos ir aplinkybės, kurios gali būti tikrinamos kaip administracinės veiklos priežiūros objektas. Paminėtinos šios aplinkybės:

- dėl bylos ar procesinio sprendimo priėmimo vilkinimo, nepagrįstai atidedamų teismo posėdžių;
- dėl netinkamo teisėjo darbo organizavimo;
- dėl bylų skirstymo;
- dėl galimybės susipažinti su byla, protokolu nesuteikimo;
- dėl teisėjo veiksmų vykdymo procese;
- dėl procesinių dokumentų ir jų kopijų siuntimo, atsisakymo išduoti bylos medžiagos kopijas, mokesčio už kopijas skaičiavimo;
- dėl drausmės bylos iškėlimo;
- dėl dokumentų nebuvimo bylos medžiagoje;
- dėl procesinių dokumentų vertimo;
- dėl teisėjų profesinės kultūros, etikos taisyklių laikymosi;
- dėl teisėjo šališkumo;
- dėl ankstesnio teisėjo, teismo, skyriaus pirmininko ar pavaduotojo atsakymo;
- dėl skyriaus pirmininko išsakytų teiginių visuomenės informavimo priemonei.

Didžioji dalis skunduose nurodytų aplinkybių nepasitvirtino arba nėra laikytinos aplaidžiu pareigų atlikimu, poelgiais, kurie nesuderinami su teisėjo garbe ir etikos taisyklėmis, taip pat kitais administracinės veiklos trūkumais. Tačiau **6 skunduose** pareiškėjai nurodė aplinkybes, kurios iš tiesų atspindėjo tam tikrus atskirų teismų ir teisėjų administracinės veiklos trūkumus, dėl kurių atsakingi asmenys įspėti bei įpareigoti pašalinti darbo trūkumus. *Pirmuoju atveju* nustatyta, kad apylinkės teismo pirmininkas, pats išspręsdamas viso teismo teisėjams pareikštą pareiškėjo nušalinimą, pažeidė Civilinio proceso kodekso nuostatas. Tačiau susipažinus su pirmininko paaiškinimu, teigti, kad šie jo veiksmai buvo tyčiniai, nebuvo pagrindo. Į šią situaciją atkreiptas teismo pirmininko dėmesys ir pasiūlyta ateityje pareiškėjo skunde minimus klausimus spręsti Civilinio proceso kodekse nustatyta tvarka. *Antruoju atveju* ištyrus skundo aplinkybes už baudžiamųjų bylų tvarkymą ir pateikimą susipažinti atsakingi apygardos teismo darbuotojai pakartotinai informuoti apie pareigą tinkamai tvarkyti byloje esančią medžiagą, jiems priminta, kad su bylos nagrinėjimo teisme metu gautais dokumentais pageidaujantiems susipažinti proceso dalyviui būtų sudaryta tokia galimybė, išskyrus dokumentus, su kuriais įstatymas numato atskirą susipažinimo tvarką. *Trečiojo skundo atveju* nustatyta, kad faktas, jog konkrečią bylą nagrinėjęs teisėjas teisme nebedirba, negali būti priežastis teismui atsisakyti priimti ir nagrinėti proceso dalyvių pateiktas pastabas dėl teismo posėdžio protokolo. Apylinkės teismo pirmininkui priminta, kad dėl pateiktų pastabų teismas privalo pasisakyti Baudžiamojo proceso kodekso 261 straipsnyje nustatyta tvarka priimtame motyvuotame procesiniame sprendime, kuris kartu su pateiktomis pastabomis pridedamas prie protokolo. *Ketvirtuoju atveju* nustatyta, kad apylinkės teismo teisėjos duotas nurodymas pareiškėjui pateikti privataus kaltinimo skundo vertimą į rusų kalbą buvo procesiškai nepagrįstas, kadangi įstatymas nustato pareigą suorganizuoti taikinamąjį posėdį teismui. Į tai atkreiptas teisėjos dėmesys. *Penktuoju atveju* nustatyta, kad dėl teismo netiksliai išaiškintos sprendimo apskundimo tvarkos asmuo neturėtų prarasti vienos iš pagrindinių procesinių teisių – skųsti procesinį sprendimą apeliacine tvarka. Patikrinus šio skundo teiginius apylinkės teismo teisėjai priminta ateityje laikytis rekomendacijos teismo priimame procesiniame dokumente išaiškinti jo apskundimo tvarką. *Šeštuoju atveju* patikrinus pareiškimo aplinkybes nustatyta, kad apylinkės teismo teisėjas, leisdamas byloje dalyvaujantiems asmeniui daryti įžeidžiančius pareiškimus, nesusijusius su nagrinėjama byla, kitam asmeniui, pažeidė Civilinio proceso kodekso nuostatas. Tokiuose teisėjo veiksmuose buvo galima įžvelgti Teisėjų etikos kodekso pažeidimų požymių. Ši patikrinimo medžiaga perduota Teisėjų etikos ir drausmės komisijai.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, pažymėtina, kad praėjusiais metais pastebėtas dažnesnis asmenų reiškiamas nesutikimas su nepalankiais teismų sprendimais ar atliekamais atskirais

procesiniais veiksmais, tačiau apygardos teismo pirmininkas, esantis priežiūros teismų išorinio ir vidinio administravimo srityse subjektas, nekompetentingas kištis į jurisdikcinę teismų (teisėjų) veiklą. Nepaisant to, reikia pastebėti, jog dažniau piliečiai prašo apygardos teismo pirmininko peržiūrėti teisėjų ir kitų teismo darbuotojų elgesį. Tai rodo, kad išaugo visuomenės teisinio išprusimo lygis, gaunama kvalifikuota teisinė pagalba.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ nustatė 20 darbo dienų terminą išnagrinėti asmenų prašymus. Tik užsitęsęs tyrimui terminą galima pratęsti. 2011 metais į pareiškėjų skundus, nagrinėtus šių taisyklių arba Administravimo teismuose nuostatuose nurodyta tvarka, vidutiniškai buvo atsakoma per 10 kalendorinių dienų nuo skundo gavimo teisme dienos (2010–2011 metais – vidutiniškai per 12 dienų), 2 atvejais nagrinėjimas užtruko 22 darbo dienas. Termino pratęsimą sąlygojo objektyvios priežastys, t. y. tiriant skundus teko išreikalauti bylas iš kitų teismų, paimti teisėjų ar teismo darbuotojų paaiškinimus, tačiau 2012 metais ir toliau keliamas tikslas – visus pareiškėjų skundus nagrinėti kaip įmanoma trumpesniais terminais.

Pažymėtina, kad 2011 metais Klaipėdos apygardos teisme gauti du to paties pareiškėjo grasinantys kreipimaisi į Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų kolegiją po to, kai ši atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą. Jis pagrasino fiziškai susidoroti su kolegijos teisėjais ir jų šeimos nariais, reikalavo į konkrečią sąskaitą pervesti atitinkamą pinigų sumą, ketino, negavus jį tenkinančio atsakymo, susprogdinti teismo pastatą. Pagal teismo pranešimą Klaipėdos apygardos prokuratūroje buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas, byla su kaltinamuoju aktu dėl grasinimo nužudyti ar sunkiai sutrikdyti žmogaus sveikatą, kvalifikuoto turto prievartavimo, nepagarbos teismui perduota nagrinėti Kauno apygardos teismui. Pareiškėjui taikyta baudžiamoji atsakomybė.

4.2. PLANINIAI KOMPLEKSINIAI TEISMŲ (TEISĖJŲ) VEIKLOS PATIKRINIMAI

Klaipėdos apygardos teismo pirmininkas, vykdydamas 2011 metų Klaipėdos apygardos apylinkių teismų (teisėjų) ir Klaipėdos apygardos teismo (teisėjų) administracinės veiklos kontrolės planą, atliko planinius kompleksinius teismų (teisėjų) patikrinimus. 2011 metais atlikti Šilalės, Plungės ir Kretingos rajonų apylinkės teismų ir personalo administracinės veiklos kompleksiniai patikrinimai. Atlikus patikrinimus padarytos išvados, kad teismų ir teisėjų administracinė veikla atitinka įstatymų reikalavimus, teismų vadovybei ir teisėjams pateikti pasiūlymai ir rekomendacijos, kaip ateityje dar labiau tobulinti teismo veiklos kokybę.

Pagal minėtą planą buvo atlikti ir 2 Klaipėdos apygardos teismo teisėjų administracinės veiklos planiniai patikrinimai. Atlikus patikrinimus padarytos išvados, jog teisėjų administracinė veikla atitinka įstatymo reikalavimus, esminių darbo trūkumų nenustatyta, pateiktos rekomendacijos, kaip ateityje tobulinti teisėjo veiklos kokybę.

4.3. TIKSLINIAI NEEILINIAI TEISMŲ (TEISĖJŲ) VEIKLOS PATIKRINIMAI

2011 metais Klaipėdos apygardos teismo pirmininkas kartu su skyrių pirmininkais bei kitais teismo teisėjais iniciavo arba atliko dvejų apylinkių teismų teisėjų tikslinius neeilinius ir vienos Klaipėdos apygardos teismo teisėjos veiklos patikrinimus.

4.3.1. Neeiliniai apylinkės teismų teisėjų veiklos patikrinimai

2011 m. balandžio 1 d. Klaipėdos apygardos teismo pirmininkas, atsižvelgęs į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininko perduotą informaciją, rekomendavo Klaipėdos miesto apylinkės teismo pirmininkei atlikti neeilinį šio teismo teisėjo Petro Mineikio išnagrinėtų ir nagrinėjamų administracinių teisės pažeidimų bylų patikrinimą. 2011 m. gegužės 9 d. patikrinimo akte nustatyta, kad teisėjas administracinių teisės pažeidimų bylas nagrinėja nepažeisdamas

įstatymo nustatytų terminų; atidėdamas nagrinėjimą, priima procesinį dokumentą, kuriuo pratęsia administracinio teisės pažeidimo bylos nagrinėjimo terminą; išnagrinėtas administracinių teisės pažeidimų bylas laiku perduoda raštinėms.

Klaipėdos apygardos teismo pirmininkas, atsižvelgęs į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininko perduotą informaciją, pavedė Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkui atlikti Skuodo rajono apylinkės teismo teisėjo Henriko Alberto Markavičiaus tikslinį administracinio teisės pažeidimo bylos patikrinimą. 2011 m. balandžio 28 d. patikrinimo akte nustatyta, kad nagrinėdamas šią bylą teisėjas nebuvo pakankamai atidus, kadangi nesivadovavo Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 35 straipsnio 3 dalimi, iki termino paskirti administracinę nuobaudą neapsvarstė klausimo dėl šio termino pratęsimo. Skuodo rajono apylinkės teismo pirmininkei rekomenduota atlikti tikslinį šio teisėjo veiklos patikrinimą vidinio administravimo srityje. Skuodo rajono apylinkės teismo pirmininkė 2011 m. gegužės 12 d. atliko teisėjo H. A. Markavičiaus žinioje esančių administracinių teisės pažeidimų bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsęs ilgiau kaip šešis mėnesius, patikrinimą. Kadangi nustatyta teisėjo procedūrinių veiklos trūkumų, Klaipėdos apygardos teisme buvo aptarti teisėjo veiklos rezultatai, išsakytos pastabos.

4.3.2. Neeilinis Klaipėdos apygardos teismo teisėjos veiklos patikrinimas

Atsižvelgęs į Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos atskirąją nutartį, Klaipėdos apygardos teismo pirmininkas sudarė trijų teisėjų komisiją, kuriai pavedė atlikti neeilinį Civilinių bylų skyriaus teisėjos Virginijos Nijolės Griškevičienės trijų bankroto bylų kokybės ir proceso operatyvumo patikrinimą. Komisija, patikrinusi bylas, Įmonių bankroto įstatymo ir Civilinio proceso kodekse numatytų procesinių veiksmų atlikimo terminų pažeidimų nenustatė ir atsižvelgė į tai, kad teisėjos priimtų procesinių sprendimų trūkumą ištaisė apeliacinės instancijos teismas.

4.3.3. Prižiūrimų apylinkių teismų veiklos aptarimai

2011 m. kovo 15 d. Klaipėdos apygardos teismo pirmininkas kartu su skyrių pirmininkais organizavo kasmetinį prižiūrimų apylinkių teismų darbo ir administracinės veiklos aptarimą, jame dalyvavo devynių Klaipėdos apygardos teismo veiklos teritorijai priklausančių apylinkių teismų pirmininkai ir laikinai juos pavaduojantys teisėjai. Susitikimo metu pristatyta 2010 m. metinė Klaipėdos apygardos teismo darbo apžvalga, išnagrinėtų civilinių ir baudžiamųjų bylų statistinių rodiklių analizė, aptarti praėjusiais metais apygardos teismo atliktos teismų (teisėjų) administracinės veiklos kontrolės rezultatai, pateiktos rekomendacijos, kaip tobulinti teismų darbo būklę.

2011 m. lapkričio 24 d. Klaipėdos apygardos teisme įvyko prižiūrimų apylinkių teismų pirmininkų susirinkimas, kurio metu buvo aptarta teismų finansinė padėtis, atliekamų veiksmų ikiteisminio tyrimo bylose bei pagal Lietuvos Respublikos operatyvinės veiklos įstatymą priimamų sprendimų, fiksuojamų duomenų apsaugos klausimai, šios srities teismų veiklos rezultatai, pagreitinoto proceso pagal Baudžiamojo proceso kodekso 426–432 straipsnius taikymo praktikos apibendrinimas ir su šiuo procesu susiję klausimai, kitos problemos.

4.3.4. Klaipėdos apygardos teismo kompleksinis veiklos patikrinimas

Kas penkerius metus Lietuvos apeliacinis teismas, būdamas išorinę apygardų teismų administracinės veiklos kontrolę atliekantis subjektas, 2011 m. rugsėjo 12–15 dienomis atliko Klaipėdos apygardos teismo veiklos planinį kompleksinį patikrinimą. Kompleksinis tikrinimas apėmė laikotarpį nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2010 m. gruodžio 31 d., jo metu tikrinta bylų nagrinėjimo kokybė bei proceso operatyvumas; teismo veiklos skaidrumas ir atvirumas visuomenei; teismo, teisėjų ir teismo personalo veiklos efektyvumas; priemonės, garantuojančio aukštą teismo darbo, teismo darbuotojų profesinę kultūrą; teismo finansų ir materialinių vertybių naudojimo

skaidrumas bei apsauga. Pasak Lietuvos apeliacinio teismo komisijos, Klaipėdos apygardos teisme tiek baudžiamosios, tiek civilinės bylos nagrinėjamos ir abiejų skyrių darbas organizuojamas iš esmės nepažeidžiant bylų nagrinėjimą teisme bei teismų veiklą reglamentuojančių įstatymų reikalavimų, vidinė teismo administracinė kontrolė vykdoma gerai. Patikrinimo akte išdėstytos rekomendacijos dėl teismo veiklos tobulinimo įgyvendinamos iki šiol.

Apibendrinant šią apžvalgos dalį galima teigti, kad teismų (teisėjų) administracinės veiklos priežiūra užima svarbią vietą šiandieninėje teismų sistemoje, nes apima priemones, užtikrinančias bylų nagrinėjimo proceso skaidrumą ir operatyvumą, garantuojančias aukštą pareigūnų profesinę kultūrą bei užtikrinančias teisėjų ir teismų personalo veiklos efektyvumą, teisėjų ir teismo darbuotojų darbo laiko veiksmingą naudojimą, taip pat teismo raštinės darbą. Be to, administracinės veiklos procedūra daro įtaką teisėjų veiklos vertinimui, dėl to teisėjų atrankos sistema tampa objektyvesnė, skaidresnė bei pagrįsta teisėjo atsakomybe už savo veiksmus.

V. KLAIPĖDOS APYGARDOS TEISMO FINANSAVIMO IR PERSONALO KAITOS APŽVALGA

Klaipėdos apygardos teismui 2011 metais buvo skirta 5 783,0 tūkst. litų. Iš jų:

1. Darbo užmokesčio fondui skirta 4 146,0 tūkst. litų (ši suma sudaro 72 proc. gauto finansavimo).
2. Socialinio draudimo įmokoms – 1 286,3 tūkst. litų (22 proc.).
3. Kitoms išlaidoms (prekių ir paslaugų naudojimui, socialinėms išmokoms, kvalifikacijos kėlimui ir kt.) – 350,7 tūkst. litų (6 proc.). Pažymėtina, kad iš šių lėšų susigrąžinta 69,0 tūkst. Lt specialiųjų lėšų.

Dėl valstybės tarnautojų kaitos Klaipėdos apygardos teisme suorganizuoti 3 konkursai karjeros valstybės tarnautojo – teismo posėdžių sekretoriaus – pareigoms užimti, 2 konkursai – teisėjo padėjėjo pareigoms užimti, 1 konkursas raštinės vedėjos ir 1 konkursas teismo administracijos sekretoriaus pareigoms užimti.

Klaipėdos apygardos teisme 2012 m. sausio 1 d. dirba 26 teisėjai, 53 valstybės tarnautojai ir 26 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.
